

УДК 341.21  
DOI <https://doi.org/10.32841/ILA.2021.25.08>

**КОНЄВ І. Є.,**

студент III курсу юридичного факультету

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

## ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ІЗ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ У ПЛОЩИНІ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

**Анотація.** Стаття присвячена аналізу загально визнаних міжнародних стандартів із захисту прав людини та їх ролі для розбудови демократичної, правової держави. У статті розглядається проблематика механізму імплементації міжнародних норм у правову систему України. Аналізується рівень готовності національних правових засобів безперешкодно прийняти міжнародні стандарти із захисту прав людини та їх втілення у законодавство України. Наводиться статистична інформація Європейського суду з прав людини щодо порушених норм міжнародного права та визначається місце України серед країн Європи, справи яких частіше розглядаються міжнародною юрисдикцією. Особлива увага приділяється вивченню проблемних питань функціонування наявних міжнародних норм у площині національного законодавства. Визначається вагома роль держави та її внутрішньодержавних механізмів для реалізації та всебічного забезпечення міжнародних стандартів у політико-правовому середовищі країни. Розглядаються фундаментальні міжнародно-правові приписи, які мають першочергове значення для розбудови соціально зорієнтованої держави. Аналізуються міжнародно-правові джерела щодо захисту прав і свобод людини, їх юридична сила та порядок застосування на території України. Розкриваються сучасні тенденції розвитку міжнародно-правових приписів та їх втілення у національну систему права України через відповідні спеціально створені механізми реалізації цих положень у національному законодавстві держави. Досліджено керівне становище внутрішніх засобів правового захисту в особі національних судів та підтримання міжнародною спільнотою відповідних процесуальних гарантій з метою зміцнення позицій державного судочинства. Розглядається значення судової гілки влади у сфері правозастосування міжнародних принципів. Досліджується сучасне становище судів та утвердження їх авторитету серед народу як вагомого складника для реалізації законності в державі.

**Ключові слова:** міжнародно-правові акти, Конституція України, юридична сила, процесуальні гарантії, судова гілка влади.

**Постановка проблеми.** Натепер міжнародні стандарти відображають у собі найвищі досягнення цивілізації, всебічна співпраця країн світу та міжнародних організацій між собою сприяє консолідації всіх наукових здобутків для подальшого розвитку, вдосконалення і захисту основопо-

ложних прав і свобод людини. Так, вони становлять взірєць законодавчого забезпечення прав людини для всіх демократичних держав.

Вибраний стратегічний вектор розвитку української держави нині ставить перед нею чимало завдань для досягнення поставленої мети до євроінтеграції. У сучасному житті глобалізаційні та інтеграційні процеси набули великого розмаху, що своєю чергою потребує від України проведення широкого спектра реформ у політичній, соціально-економічній та правовій сферах. Приведення нашого законодавства відповідно до міжнародних стандартів, створення нових нормативно-правових актів, які б ґрунтувалися на загальноновизнаних світових принципах охорони та захисту прав і свобод людини і громадянина, є запорукою успішного розвитку нашої держави, зміцнення співпраці з Європейською спільнотою, утвердження статусу країни на міжнародній арені. Імплементация головних норм щодо захисту прав людини у національне законодавство сприяє розбудові демократичної, правової та соціальної держави, вдосконаленню нашої правової системи та подальшому її розвитку на загальноєвропейських принципах, зміцненню правових позицій особистості в країні.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Серед дослідників, які займалися вивченням проблематики імплементації міжнародних стандартів у національно-правове поле України, необхідно назвати таких учених-правознавців, як: П.Я. Рабінович, В.А. Львовчкін, О.І. Безпалова, Н.В. Федіна, Д.М. Белов, М.М. Палінчак, А.М. Колодій, Л.М. Демко, М.О. Баймуратов, А.Ю. Олійник та інші.

**Метою статті** є вивчення найпроблемніших реалій інкорпорації міжнародних норм із захисту прав людини у національно-правову систему України, встановлення ефективних засобів функціонування міжнародних стандартів у правовому полі України, дослідження внутрішніх засобів правового захисту прав і свобод людини як процесуальної гарантії національного судочинства та першочергового складника щодо захисту особистості.

**Виклад основного матеріалу.** Перш ніж почати всебічно розкривати тематику наведеної статті, визначимося з понятійним апаратом у цій роботі. Ми погоджуємося з думкою науковця В.А. Львовчкіна, котрий під визначенням «імплементація» розуміє державно-владну діяльність компетентних органів із втілення міжнародних стандартів з прав і свобод людини у національне законодавство за допомогою сукупності правових засобів тих положень, що викладені в нормах міжнародного права [1]. Також додаткове тлумачення такого терміна наявне у словнику з міжнародного права, котрий визначає його як фактичну реалізацію міжнародних зобов'язань на внутрішньодержавному рівні, яка здійснюється шляхом трансформації міжнародних правових норм у національне законодавство [2]. Всі вони мають єдину головну рису, що неодноразово буде окреслюватися у цій роботі, – це наявність у державі достатньої кількості правових засобів та залучення міжнародних стандартів до правової системи країни шляхом трансформації їх у національне законодавство, завдяки чому найважли-

віші принципи із захисту прав людини знайдуть свій вияв у відповідних нормативних приписах держави.

Проблема імплементації міжнародних стандартів із захисту прав людини є вагомим питанням, яке нині стоїть не лише перед Україною, але й перед всім Європейським співтовариством загалом. Розробивши досить розгалужену систему нормативних приписів щодо основних прав і свобод людини, міжнародне право не створило дієвого механізму впровадження цих норм у національно-правову систему країни. У цьому полягає «парадокс міжнародного права», адже наявний розрив між правотворчістю і правореалізацією є суттєвим чинником, який не дозволяє швидкими темпами залучити міжнародні стандарти до законодавства будь-якої держави. Дедалі більшого розмаху набуває правотворчий процес міжнародних приписів, що стосуються розширення прав людини; за останні десятиліття міжнародна спільнота створила широкий перелік принципів і норм, які спрямовані на захист невід'ємних прав особи та зміцнення її правового статусу на міжнародному просторі. Проте процес удосконалення механізму імплементації цих норм проходить дуже повільно, хоча це є найпершим складником для втілення міжнародних приписів із захисту прав людини у життя. Так само досить важливим є аспект вдосконалення механізму реалізації міжнародних стандартів усередині національного законодавства, що слугує необхідною умовою для їх ефективної реалізації у внутрішньодержавному середовищі. На жаль, згадані механізми імплементації наразі перебувають у затяжному стані, і це є проблемою як для України, так і для всього Європейського співтовариства для подальших інтеграційних процесів між країнами Європейського Союзу.

Відповідно до цього постає питання: чому міжнародні стандарти у сфері захисту прав людини не спроможні функціонувати самі по собі? Це пояснюється тим, що загальновизнані норми міжнародного права за своїм характером сприймаються правовою системою будь-якої держави значно по-іншому, це і призводить до того, що регламентовані міжнародні норми виступають більше нормами-принципами, ніж нормами-регуляторами у національному законодавстві країни. Тому щоб вони знайшли свій вияв і реалізацію у житті громадян, потрібно запровадити дієві механізми імплементації таких норм.

З удосконаленням міжнародно-правових зв'язків та поширенням глобалізаційних процесів серед Європейської спільноти відбувається і трансформація внутрішньодержавного права. Так, дедалі частіше простежується універсалізація норм у державно-правовій сфері. Підтвердженням цього слугує наявність закріплених положень у національних конституціях різних держав, які регламентують комплекс сучасних невідчужуваних природних прав і свобод людини, і визнання того, що міжнародні принципи і норми у сфері забезпечення прав людини виступають пріоритетним складником національної правової системи. Окрім цього, у сучасний період значно розширюється обсяг правових засобів захисту, адже тепер поміж

національних механізмів захисту з'явилася додаткова ланка у вигляді міжнародної юрисдикції [3]. Всьому цьому сприяє активна правотворча діяльність міжнародних органів, котра спрямована на розширення основоположних прав і свобод людини. Як відомо, правові гарантії захисту таких прав закріплені не лише національним законодавством країни, а й численними універсальними та регіональними міжнародно-правовими документами [4, с. 152–198].

До числа універсальних входять такі міжнародно-правові акти, як: Загальна декларація прав людини 1948 р., Міжнародний пакт «Про громадянські і політичні права» та «Про економічні, соціальні та культурні права», прийняті 1966 р. (не слід забувати про Факультативні протоколи до них), Статут ООН, Декларація про принципи міжнародного права 1970 р. Своєю чергою на другому рівні знаходяться регіональні міжнародно-правові документи, дія яких поширюється на більшість держав певного регіону: Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та міжнародні регіональні договори, розроблені в рамках Ради Європи [5]. Оскільки у цій науковій статті ми зосередили свою увагу на загальновизнаних міжнародних стандартах у сфері забезпечення державами прав і свобод людини і громадянина, то аналіз відповідних міжнародних норм, які, на наш погляд, становлять фундаментальну основу у розбудові правової та демократичної держави, буде здебільшого ґрунтуватися на універсальних міжнародних документах.

У зв'язку із вищенаведеним переліком міжнародно-правових документів постає необхідність дослідження щодо юридичної сили міжнародних нормативно-правових актів та порядку їх застосування на території України, адже неминучим є твердження багатьох учених про пряму дію міжнародно-правових норм. Тож, встановимо, яке ієрархічне положення вони займають відповідно до внутрішньодержавного права нашої країни. Доцільною є думка з цього приводу А.М. Колодія, який стверджує, що будь-яке право ієрархічне за своєю природою, причому ця ієрархічність зростає по мірі його розвитку, а відповідно, й ускладнення тієї чи іншої системи права [6]. Таким чином, спробуємо визначити правові підстави застосування міжнародних договорів, які регламентують загальновизнані міжнародні стандарти у галузі прав людини. Точну відповідь на постале запитання зможе надати нам положення ч. 2 ст. 19 ЗУ «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 року: «Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору» [7]. Виходячи з цього, беззаперечним є той факт, що міжнародні договори, які ратифіковані в установленому порядку Україною, мають вищу юридичну силу порівняно з іншими нормативно-правовими актами національного законодавства. Однак вагомим аспектом є саме процедура ратифікації відповідних міжнародних договорів та ключове місце, яке в ньому посідає Основний Закон держави. Так, для повної ясності картини зауважимо на ч. 1 ст. 8 Конститу-

ції України: «Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй» та ч. 2 ст. 9 Конституції України: «Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України» [8]. Тобто ніякий нормативно-правовий акт національного законодавства або положення міжнародного договору не повинні суперечити головному закону країни, який має найвищу юридичну силу в державі.

Як ми можемо побачити з наведеного аналізу, чинні міжнародні договори, які були визнані Україною частиною її національного законодавства в установленому порядку, у ієрархічній сходінці нормативних документів посідають друге місце, одразу після Конституції України. І вже потім у цій системі розташовуються чинні закони, а за ними – інші підзаконні нормативно-правові акти нашої держави. Слід зазначити також на відповідній процедурі ратифікації міжнародно-правових документів, йдеться про будь-який з видів надання згоди на обов'язковість для України міжнародного договору: підписання, ратифікацію, затвердження, прийняття чи приєднання. Лише за умови дотримання належної процедури їх інтеграції до національної правової системи України вони можуть бути визнані частиною українського законодавства та повноцінно функціонувати у правовій системі країни.

Задля мети досягнення всебічності правового регулювання суспільних відносин та посилення процесу євроінтеграції України у Європейську спільноту ми виокремили ті міжнародно-правові приписи, відповідно до яких приведення національного законодавства у відповідність до них та впровадження механізмів їх реалізації посідають першочергове місце для розбудови соціально зорієнтованої країни. До їх числа входять такі норми, як:

– право на рівність усіх перед законом та право на рівний захист закону;

– право на ефективне відновлення в правах компетентним національним судом у випадках порушення основних прав, наданих Конституцією чи законом;

– право на справедливий судовий розгляд;

– право на призначення покарання виключно на підставі закону.

Зосередимо нашу увагу на кожному з перелічених прав людини.

*Право на рівність усіх перед законом та право на рівний захист закону* закріплене у ст. 7 Загальної Декларації прав людини: «Усі люди є рівними перед законом і мають право без усяких відмінностей на рівний захист закону» [9]. Зазначена норма покликана утверджувати у державі принцип верховенства права. Кожен повинен відповідати за порушення закону незалежно від його статусу в державі, впливовості, матеріального становища, популярності та інших факторів. Будь-хто є рівним перед законом, притягнення до відповідальності за його порушення має бути в межах, передбачених законом, і ніяк інакше. Також зазначений міжнародний стандарт передбачає право людини на ефективні засоби юридичного



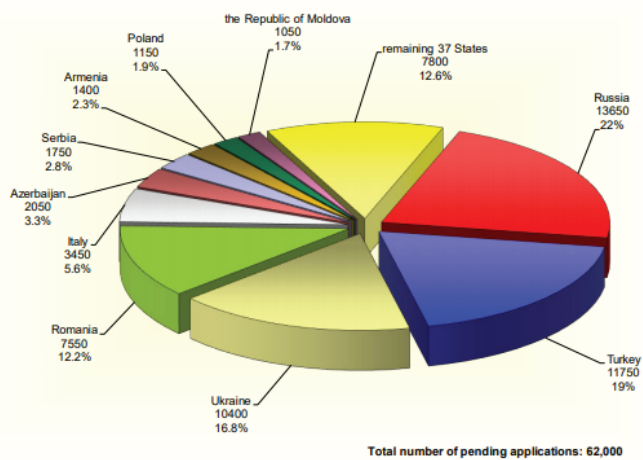
захисту в національному органі без будь-якої дискримінації за різними ознаками. Таким чином, під цим слід розуміти, що в державі не повинно бути обмежено право особи на звернення за захистом своїх прав за такими ознаками: статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження або за іншою ознакою. Розглянутий стандарт прав людини являє собою обов'язок держави поважати і забезпечувати регламентоване право всім особам, які перебувають на її території і в межах її юрисдикції, вона повинна утримуватися від будь-яких дискримінаційних дій стосовно особистості.

*Право на ефективне відновлення в правах компетентним національним судом у випадках порушення основних прав, наданих Конституцією чи законом*, сформульоване у ст. 8 Загальної декларації прав людини [9]. Ключове місце у закріпленому положенні відводиться національним судовим органам держави. Саме суди покликані утверджувати та реалізовувати найголовніші права і свободи людини і громадянина, вони безпосередньо у своїй практиці втілюють загальновизнані стандарти із захисту прав людини у житті. Реалізація наведеного міжнародного стандарту потребує наявності в державі достатнього обсягу правових засобів та впровадження дієвих механізмів захисту прав людини і громадянина в особі національного судочинства, адже головною метою цієї норми є «ефективне відновлення в правах». Крім того, Конституція України передбачає механізм звернення за захистом порушених прав до міжнародних органів та установ, однак навіть Європейською спільнотою пріоритет надається саме національним засобам захисту прав.

*Право на справедливий судовий розгляд* передбачене ст. 10 Загальної декларації прав людини: «Кожна людина ... для встановлення обґрунтованості пред'явленого їй кримінального обвинувачення має право на підставі повної рівності на те, щоб її справа була розглянута гласно та з дотриманням усіх вимог справедливості незалежним та неупередженим судом» [9]. Знов-таки головну роль тут відіграє судовий орган. Це й не дивно, оскільки ніхто інший не наділений такими правами, як судові органи влади щодо винесення обґрунтованих рішень та притягнення особи до відповідальності. Для реалізації наведеного міжнародного стандарту слід наголосити на необхідності запровадження реальної самостійності судової гілки влади та її недоторканності зі сторони інших двох гілок. Незалежність судового органу є запорукою його об'єктивності і неупередженості у винесенні тих чи інших рішень, які прямо стосуються долі людини. Слід зауважити на тому, що ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод регламентує це ж положення, але ширше [5].

Виходячи з проведеного дослідження цієї норми, наведемо деякі статистичні показники з приводу найбільшої кількості звернень до Європейського суду з прав людини (далі ЄСПЛ) особами щодо їхнього порушеного права і встановимо, яке ж місце посідає Україна серед інших країн Європи.

Аналіз статистики ЄСПЛ демонструє, що Високими Договірними Сторонами найчастіше порушується саме ст. 6 Конвенції. Проаналізувавши статистику ЄСПЛ щодо порушень статей Конвенції державами-підписантами, суд визнав 18 977 порушень, з яких 5 086 – порушення права на справедливий суд, 5 884 – порушення у зв'язку з надмірною тривалістю судового розгляду та 573 – порушення через невиконання судового рішення. Доволі зростаюча тенденція прослідковується щодо звернення особами у зв'язку із порушенням розумних строків розгляду справи. У «топ-10» країн, щодо яких ЄСПЛ протягом 1959–2019 рр. було констатовано найбільшу кількість порушень ст. 6 ЄКПЛ, входять такі держави: **Туреччина** – 3 224, **Російська Федерація** – 2 551, **Італія** – 1 843, **Україна** – 1 383, **Румунія** – 1 329, **Польща** – 989, **Греція** – 917, **Франція** – 749, **Болгарія** – 628 та **Угорщина** – 519 порушень. У цьому рейтингу Україна посідає 4-е місце. Серед загальної кількості порушень Україною ст. 6 Конвенції (1 383) ЄСПЛ визнав 572 порушення українськими судами права на справедливий суд, 429 порушення – у зв'язку з надмірною тривалістю судового розгляду, 37 порушень – через невиконання судових рішень [10]. Нижче нами приведена діаграма, у якій встановлений відсотковий складник України серед інших країн Європи, надіслані заяви яких очікують розгляду у ЄСПЛ [11].



Останнє положення, яке є, на наш погляд, важливою складовою частиною для національного законодавства України, – це *право на призначення покарання виключно на підставі закону*, що закріплене у п. 2 ст. 11 Загальної декларації прав людини, ст. 15 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ст. 7 Конвенції 1950 р. Згідно з ним ніяка особа не може бути звинувачена за будь-яке інше діяння, якщо воно не передбачене відповідним законом. До наведеного міжнародного стандарту слід віднести той

принцип, який вказує, що закон не має зворотної дії в часі, окрім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Отже, за результатами проведеного аналізу нам вдалось встановити найголовніші міжнародні норми, на які потрібно першочергово звернути увагу керівним органам влади для розбудови правової і демократичної держави, адже якщо перелічені норми зможуть знайти своє втілення у національному законодавстві, при цьому враховуючи специфічні суспільні правовідносини українського народу, то це дозволить значно розширити обсяг правових засобів захисту особи та створити розгалужену систему механізмів захисту прав людини і громадянина.

Насправді, центральна роль у забезпеченні прав і свобод людини належить державі, оскільки багато аспектів щодо правових засобів захисту та їх впровадження у національну систему належить до її внутрішньої компетенції. Саме держава визначає порядок забезпечення міжнародних стандартів з прав і свобод людини. Реальна можливість здійснення основних прав людини конкретною особою насамперед гарантується юридичними механізмами, котрі наявні у державі. Якщо країна не передбачає у своїй правовій системі відповідних механізмів реалізації наданих нею прав, регламентованої процедури застосування тієї чи іншої норми, то їх втілення у практику стає неможливим. Тож, незважаючи на всю впливовість міжнародної юрисдикції, можна констатувати той факт, що вирішальний крок щодо реалізації наявних міжнародних стандартів із захисту прав людини залишається за державою та її внутрішніми механізмами забезпечення таких прав. Як стверджують деякі автори, є дві основні форми імплементації міжнародних норм і стандартів у правове поле країни [12]:

1. Створення, зміна чи відміна норми національного права з метою приведення її у відповідність до норми міжнародного права.

2. Санкціонування державою застосування самих міжнародно-правових норм (пряма дія) для регуляції внутрішньодержавних суспільних відносин.

Також слід зауважити на ролі судової гілки влади щодо реалізації міжнародних стандартів у сфері прав людини, яка натепер є недооціненою. Адже суди мають велике значення у плані встановлення рівня ефективності імplementованих міжнародних норм та відповідності цих норм національним інтересам України. У своїй діяльності суди України все частіше використовують норми міжнародного права та рішення ЄСПЛ, що сприяє гармонійному впровадженню міжнародних стандартів із захисту прав людини у законодавство нашої держави [13]. Така загальноновизнана практика національних судів сприяє залученню міжнародних стандартів щодо основних прав людини на первинних стадіях розгляду справи будь-якими судовими інстанціями, що заздалегідь виключає порушення прав особи і необхідності її звернення до міжнародних захисних органів. Важливим аспектом у діяльності українських судів є те, що застосування Конституції України відбувається з урахуванням практики Європейського суду



та норм Конвенції 1950 р. Незважаючи на широке розгалуження міжнародних механізмів захисту, у тому числі і наявність ЄСПЛ щодо захисту прав особи серед Європейського товариства, міжнародна спільнота неабияке значення приділяє процесуальним гарантіям у національному праві, й міжнародні судові органи не можуть замінити державне судочинство. Такий принцип знаходить свій вияв у можливості особи звернутися до ЄСПЛ лише після того, як вичерпано всі національні засоби правового захисту [5]. Такою позицією Європейське співтовариство ще раз доводить вагому роль держави у забезпеченні основоположних прав і свобод усередині країни та велике значення судової гілки влади, яка безпосередньо реалізує міжнародні стандарти у своїй правозастосовній діяльності. Із цього випливає, що система захисту прав людини, що передбачена Конвенцією 1950 р., дотримується принципу субсидіарності (допоміжної), котра функціонує за умови розгляду заявлених правопорушень у рамках національного судочинства. Завдяки цьому визначається сутність самої Конвенції, котра встановлює субсидіарно-правовий механізм захисту прав людини Європейським судом. Це означає, що захист прав і свобод людини перш за все повинні забезпечити державні органи, а саме національні суди, всебічно застосовуючи норми і принципи Конвенції як пріоритетної основи своєї діяльності.

У такому разі доцільно зазначити у цій роботі, що держава повсякчас повинна підтримувати та зміцнювати авторитет судової гілки влади серед народу. На жаль, нинішня тенденція в політико-правовому полі сформувалася таким чином, що політики, посадовці, які займають вищі щаблі державної влади, та взагалі все інформаційне середовище формує помилкову думку в суспільстві, що суди є винними в усіх бідах держави. Такі дискримінаційні дії можуть призвести до колосальних наслідків правового нігілізму серед населення та значного зниження довіри до судової системи України. Відповідно, люди не будуть розуміти сутності та потреби суду у державі доти, доки самі не стануть учасниками процесу. Отже, політикам потрібно нарешті зрозуміти, що, руйнуючи один зі складників фундаменту демократії, вони тим самим знищують внутрішньодержавний механізм реалізації захисту прав і свобод людини. Заохочуючи ненависть до «Феміди», вони руйнують імідж влади, а не лише суду.

**Висновки.** Спираючись на все вищенаведене, можна зробити висновок, що міжнародне право у сфері захисту прав людини справляє великий вплив на всю правову систему України, їх імплементація в національне законодавство є запорукою для розбудови правової та демократичної держави. Саме відображення таких норм у національно-правовому форматі дозволить зміцнити правосуб'єктність індивіда всередині країни та запровадити розгалужену систему захисту основоположних прав і свобод людини. У цій статті дієву імплементацію фундаментальних принципів міжнародного права із захисту прав людини ми бачимо через трансформацію міжнародних приписів світової спільноти у національне законодавство

України, що дозволить приймати відповідні нормативно-правові акти, які будуть спрямовані на виконання міжнародної норми права і забезпечуватися ефективними механізмами реалізації в особі компетентних національних органів.

#### *Література:*

1. Львовчкін В.А. Нормативно-правові та організаційні засади забезпечення реалізації в Україні міжнародних стандартів з прав і свобод засуджених до позбавлення волі : дис. канд. юрид. наук. Київ, 2002. С. 45.
2. Додонов В.Н., Панов В.П., Румянцев О.Г. Международное право : Словарь-справочник / ред. В.Н. Трофимов. Москва, 1997. С. 86.
3. Анцупова Т.А. Контрольный механизм к Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод; проблемы совершенствования. URL: [vidrodgenya.at.ua\\_tbkp/10atasps.pdf.pdf](http://vidrodgenya.at.ua_tbkp/10atasps.pdf.pdf).
4. Баймуратов М.О. Міжнародне право : навчальний посібник. Харків. 2002. 672 с.
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_004#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text).
6. Колодій А.М. Принципи законотворчості в світлі вимог Конституції України. Конституція України – основа подальшого розвитку законодавства. *Інститут законодавства Верховної Ради України* : збірник наукових праць. Випуск 2. Київ. 1997. С. 64.
7. Про міжнародні договори України : Закон України № 1906-IV від 29.06.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>.
8. Конституція України : офіційний текст. Київ : КМ, 2018. 96 с.
9. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_015#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text).
10. Офіційний сайт ЄСПЛ: розділ «Статистика». URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=reports&c=>.
11. Офіційний сайт ЄСПЛ: розділ «Статистика». URL: [https://www.echr.coe.int/Documents/Stats\\_analysis\\_2019\\_ENG.pdf](https://www.echr.coe.int/Documents/Stats_analysis_2019_ENG.pdf).
12. Капустинський В.А. Вплив діяльності Європейського суду з прав людини на формування національних правозахисних систем і дотримання державами стандартів захисту прав людини : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.11. Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2006. 20 с.
13. Мазур М.В., Тагієв С.Р., Беніцький А.С., Кострицький В.В. Тлумачення та застосування Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод Європейським судом з прав людини та судами України. / Відп. ред. канд. іст. наук, доц. В.М. Карпунов. Луганськ : РВВ ЛДУВС, 2006. 600 с.

#### **Koniev I. Integration processes of international standards on the protection of human rights in the national plane of Ukraine law system**

**Summary.** The article is devoted to the analysis of generally accepted international standards for the protection of human rights and their role in building a democratic and law-governed state. The article considers the issue of the mechanism of implementation of international norms in the legal system of Ukraine. The level of readiness of national legal means to freely adopt inter-

national standards for the protection of human rights and their implementation in the legislation of Ukraine is analyzed. The European Court of Human Rights provides statistical information on violated norms of international law and determines Ukraine's place among European countries, whose cases are most often considered by international jurisdiction. Particular attention is paid to the study of problematic issues of the functioning of existing international norms in the field of national legislation. The important role of the state and its internal mechanisms for the implementation and comprehensive provision of international standards in the political and legal environment of the country is determined. Fundamental international legal requirements are considered, which are of paramount importance for the development of a socially-oriented state. The international legal sources on protection of human rights and freedoms, their legal force and the order of application in the territory of Ukraine are analyzed. Modern tendencies of development of international legal prescriptions and their implementation in the national system of law of Ukraine through the corresponding specially created mechanisms of realization of the given provisions in the national legislation of the state are opened. The leading position of domestic remedies in the face of national courts and the support of the international community for appropriate procedural guarantees in order to strengthen the position of state justice have been studied. The importance of the judiciary in the field of law enforcement of international principles is considered. The current situation of courts and the assertion of their authority among the people as an important component for the implementation of the rule of law in the state is studied.

**Key words:** international legal acts, Constitution of Ukraine, legal force, procedural guarantees, judicial branch of power.